

Utbildningsdepartementet

Statens skolverk
106 20 Stockholm

Uppdrag om förberedande åtgärder med anledning av förordningen om statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning

---

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Statens skolverk att vidta vissa förberedelser för tillämpningen av den av regeringen denna dag beslutade förordningen om statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning (regionalt yrkesvux) och den beslutade förordningen om ändring i förordningen om vuxenutbildning (2011:1108). Skolverket ska i samverkan med Myndigheten för yrkeshögskolan och Arbetsförmedlingen

- utarbeta en fördelningsmodell som kan användas vid beslut om fördelning av statsbidrag för regionalt yrkesvux och då ta hänsyn till behoven av kompetens på arbetsmarknaden och arbetslöshetens omfattning i de berörda kommunerna.

Skolverket ska vidare i samråd med de nationella programråden

- utforma förslag till sammanhållna yrkesutbildningar som svarar mot de kompetenskrav som olika branscher ställer,
- utforma bilagor till utdrag ur betygskatalog för sammanhållna utbildningar inriktade mot yrkesområden inom regionalt yrkesvux, och
- stödja och stimulera huvudmännens arbete med att införa regionalt yrkesvux.

Skolverket ska löpande hålla Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) informerat om hur arbetet med uppdraget fortskrider. Uppdraget ska redovisas senast den 15 december 2017 till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet).

Bakgrund

Kommunal vuxenutbildning (komvux) på gymnasial nivå syftar enligt skollagen (2010:800) till att ge vuxna kunskaper på en nivå som motsvarar den som utbildningen i gymnasieskolan ska ge. Det övergripande

målet för komvux är att vuxna ska stödjas och stimuleras i sitt lärande. De ska ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt att främja sin personliga utveckling. Av skollagen framgår att utgångspunkten för utbildningen ska vara den enskildes behov och förutsättningar (20 kap. 2 och 4 §§).

Sedan 2009 kan kommuner, enskilt eller gemensamt, ansöka om statsbidrag för yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå eller för särskild utbildning för vuxna (särvox) på gymnasial nivå enligt förordningen (2009:43) om statsbidrag för yrkesinriktad och viss teoretisk vuxenutbildning på gymnasial nivå (yrkesvux). Syftet med den statliga satsningen på yrkesvux är dels att motverka brist på arbetskraft med yrkesutbildning och dels att nå de grupper som saknar gymnasieutbildning eller har en gymnasial yrkesutbildning som behöver kompletteras. För att ge fler människor möjlighet att kunna delta i sådan utbildning har regeringen de senaste åren kraftigt byggt ut antalet utbildningsplatser inom yrkesvux.

Skolverket skriver i uppföljningen av yrkesvux 2014 (U2015/03483/GV) att det i ett antal kommuner verkar finnas begränsade möjligheter till utbildning inom vissa yrkesinriktningar. Enligt Skolverket efterfrågar kommuner ofta mer stöd från berörda myndigheter eller arbetsmarknadens parter, till exempel branschorganisationer, för att ta fram behovsanalyser inom vuxenutbildningen. I uppföljningen av yrkesvux 2015 beskriver Skolverket att det de senare åren har utvecklats olika former för samverkan mellan kommuner, arbetsmarknad och andra berörda som arbetar med kompetensfrågor. Skolverket menar att dessa former för samverkan har belyst vuxenutbildningsfrågorna på ett positivt sätt men anser att de behöver utvecklas ytterligare.

Under 2015 sökte 163 000 människor asyl i Sverige. Aldrig tidigare har Sverige på så kort tid tagit emot ett så stort antal människor. De som har fått uppehållstillstånd måste snabbt få tillgång till en utbildning som gör att de kan komma i arbete och bidra till den gemensamma välfärden. Hösten 2015 enades regeringen, Moderaterna, Centerpartiet, Folkpartiet liberalerna och Kristdemokraterna om den så kallade migrationsöverenskommelsen. Där beskrivs bl.a. behovet av att hitta bättre vägar för lågutbildade personer att få en sådan yrkesutbildning som gör att de kan komma ut på arbetsmarknaden. Enligt överenskommelsen ska modeller med yrkesskolor med yrkesutbildning prövas.

Skälen för regeringens beslut

Regeringen har i budgetpropositionen för 2017 aviserat att den avser att utveckla formerna för en regionaliserad yrkesutbildning för vuxna och föreslår i budgetpropositionen att medel avsätts för en utbyggnad av yrkesvux (prop. 2016/17:1, utg.omr. 16, avsnitt 9.3 s. 203 och 10.1.13

s. 229). Regeringen har i enlighet med detta förslag denna dag beslutat förordningen om statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning. Förordningen träder i kraft den 1 januari 2017 och enligt 2 § lämnas statsbidrag i den mån det finns tillgång på medel. Syftet med förordningen är att skapa förutsättningar för ökad kommunal samverkan när det gäller planering och genomförande av gymnasial yrkesutbildning för vuxna. Utbildningen ska ta hänsyn till såväl den enskildes behov och förutsättningar som behoven av kompetens på arbetsmarknaden. Det förändrade regelverket ska säkerställa att de statsbidragsfinansierade insatserna bidrar till ett bredare utbud av utbildning och valideringsmöjligheter, vilket en enskild kommun kan ha svårt att svara för på egen hand.

Det förutsätts samtidigt att regionalt yrkesvux ska bygga vidare på den nuvarande organiseringen av skolväsendet för vuxna, dvs. de principer som gäller enligt skollagen och förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning.

Mot den bakgrunden bör Skolverket ges ett förberedande uppdrag som dels syftar till att stöd ska tas fram för myndighetens tillämpning av förordningen om regional yrkesinriktad vuxenutbildning, dels till att Skolverket ska stödja huvudmännen i deras arbete med att införa regionalt yrkesvux i enlighet med förordningen.

Närmare om uppdraget

Fördelningsmodell

Yrkesutbildningen inom den kommunala vuxenutbildningen behöver utvecklas så att den i större utsträckning bidrar till att trygga den regionala kompetensförsörjningen, reducera arbetslöshet och underlätta etableringen för nyanlända. Därför ska Skolverket vid fördelning av statsbidrag till regionalt yrkesvux ta hänsyn till arbetsmarknadens behov av kompetens och arbetslöshetens omfattning i de samverkande kommunerna. Bedömningen ska bygga på de samverkande kommunernas ansökningar och tillgänglig offentlig statistik. En fördelningsmodell för hur Skolverket ska bedöma och fördela statsbidraget bör mot denna bakgrund utformas. I utformningen ska Skolverket samverka med Arbetsförmedlingen och Myndigheten för yrkeshögskolan.

Sammanhållna yrkesutbildningar

Ett viktigt syfte med regionalt yrkesvux är att bredda utbildningsutbudet i regionen. Ett annat syfte är att bättre möta behoven av kompetens på arbetsmarknaden. En vuxen som väljer en sammanhållen yrkesutbildning ska vara trygg i att utbildningen består av de kurser som motsvarar kraven för anställning. De kompetenskrav som finns för ett visst yrke i en region överensstämmer vanligtvis väl med kompetenskraven för samma yrke i en annan region. Det bör därför finnas goda förutsättningar att ta fram förslag till kombinationer av kurser som motsvarar behoven på

arbetsmarknaden och som kan användas i hela landet. Huvudmännen kan sedan välja om och hur de ska använda förslagen. I många fall bör sådana förslag på sammanhållna yrkesutbildningar underlätta för huvudmännen att erbjuda ett bredare utbud av yrkesutbildningar.

Dokumentation

Den som har slutfört kurser inom kommunal vuxenutbildning eller särskild utbildning för vuxna ska kunna få ett utdrag ur betygs katalogen som visar vilka kurser eller delkurser som personen har slutfört inom utbildningen och vilka betyg som personen har fått på de olika kurserna (4 kap. 12 § förordningen om vuxenutbildning). Listan över kurser i utdraget ger inte alltid tillräcklig vägledning för en arbetsgivare som ska bedöma en arbetssökandes yrkeskompetens. För att underlätta arbetsgivares förståelse av elevers yrkeskunnande bör därför utdraget ur betygs katalogen kompletteras med en bilaga som tydligt redogör för vilket yrkesområde som en viss utbildning är avsedd för.

Stöd och stimulans för huvudmännens arbete

Som tidigare konstaterats är ett viktigt syfte med regionalt yrkesvux att bredda utbildningsutbudet med kommunal samverkan som bas. Inom kommunernas vuxenutbildning är det vanligt med regional samverkan kring utbud. I praktiken innebär denna samverkan att kommuner fördelar utbildningsplatser inom olika yrkesområden mellan sig. Ofta är samverkan kopplad till det riktade statsbidrag för yrkesvux som redan finns. Skolverket har i flera sammanhang, bl.a. i den samlade analysen och redovisningen av yrkesutbildningsområdet 2015, bedömt att det behövs statliga insatser för att stödja samverkan. Ett sådant statligt stöd är inte minst viktigt eftersom samverkan mellan kommuner och mellan kommuner och arbetsliv är en förutsättning för statsbidrag inom regionalt yrkesvux.

På regeringens vägnar

Anna Ekström

Jan Rehnstam

Kopia till

Finansdepartementet/BA
Arbetsmarknadsdepartementet/A
Arbetsförmedlingen
Myndigheten för yrkeshögskolan